

Liefde en oorlog tussen het maïs

Met *Maistiid* haalt WIG Producties Lorca's toneelklassieker *Bloedbruiloft* van het hete Spanje naar het groene Fryslân. Letterlijk: het iepenloftspul wordt gespeeld in een speciaal daarvoor aangelegd maïsveld.

Iepenloftspul

• Diane Romashuk

Dik twee meter al", schat regisseur Hans van Buuren. Zo hoog reiken de in mei ingezaaide maïsstengels op het weiland bij de driesprong Nieuwlandseweg/Oosterdyk in Ryptsjerk inmiddels ... Mooi op schema dus."

Het maïsveld is in september het decor voor *Maistiid*. In het midden is een stukje grond viij gehouden, ons speelvlak. Een smal weggetje brengt het publiek daarnaartoe", omsduift Van Buuren. "Heel spannend, plus: hoe hoger het maïs wordt, hoe benauwender. En dat is precies waar we heen willen."

In het iepenloftspul bereiden twee families zich namelijk voor op een bruiloft. Maar waar de liefde moet zegevieren, worstelt de bruid met gevoelens voor haar vroegere minnaar, zint de moeder van de bruidegom op bloedwraak en zetten sociale conventies nog meer druk op de ketel.

Het plot kan vertrouwd klinken. Voor *Maistiid* maakten Van Buuren en tekstschrijver en dramaturg Bouke Oldenhof een eigentijdse versie van *Bodas de sangre* (*Bloedbruiloft*) uit 1933 van Federico Garcia Lorca. De Spaanse dichter en toneel schrijver baseerde zich hiervoor op krantenartikelen. "Het stuk is dus ook geïnspireerd op een waargebeurde tragedie."

Een van de grote toneelstukken van Lorca opvoeren was al lang een wens voor de regisseur. "Van Bouke

wist ik dat hij die liefde voor deze schrijver ook deelde." Daarbij was er sinds de WIG- en mienskipproductie *Yn it skaad fan 'e Toer* in 2018 de behoefte om nog eens een openluchtevenement in Ryptsjerk neer te zetten", vertelt Van Buuren die zelf in het dorp woont.

Maistiid is Fries- en Nederlandstalig. "Het poëtische van Lorca heeft Bouke in stand gehouden met de Friese taal." Verder ligt de nadruk niet zozeer zoals in *Bloedbruiloft* op de bruid die valt voor haar ex. "Ze wil vooral ook aan de gemeenschap ontvluchten." En waar het verhaal zich bij Lorca in Zuid-Spanje afspeelt tussen de olijven en de wijnteelt, gebeurt dat in Ryptsjerk tussen 'het maïsvolk'. "Een eigen volk bedenken gaf vrijheid om dingen te doen die anders misschien niet zo realistisch lijken: zoals hen een eigen klederdracht en gewoontes geven. Wat surrealisme past ovetigens prima bij Lorca: van de maan en de dood maakte hij bijvoorbeeld ook rollen.

Anderhalve scène

Het stuk wordt mede gespeeld door het WIG-ensemble, maar bovenal schittert de 'mienskip' erin. "De bruid wordt vertolkt door een meisje uit Ryptsjerk, onze bruidegom komt uit Burdaard. Het ensemble heeft dus niet de hoofdrollen. Kimberley Piek heeft als de vrouw van de ex-vrijer van de bruid bijvoorbeeld slechts anderhalve scène."

Toch zijn die kleine rollen van groot belang voor de totaalprestatie, meent Van Buuren. "Zo speelt Kimberley een scène met twee meiden

Het decor van *Maistiid* bevindt zich tussen het maïs bij Ryptsjerk. Foto: Marcel van Kammen

van vijftien; je ziet gewoon dat zij dan meegetrokken worden naar haar niveau. Voor Kimberley is dat ook weer een kick."

Martin Beekman componeerde de muziek. Leden van Koar Excen-triek uit Ryptsjerk en zangers uit omliggende dorpen verklanken die en ook de band bestaat uit lokale muzikanten.

Van Buuren regisseerde zijn eerste iepenloftspullen in de jaren tachtig in Burgum. "Wat ik toen al zo bijzonder vond aan iepenloftspul: ze brengen iets in het hele dorp teweeg. Je leert elkaar op andere manieren kennen, en niet alleen op het toneel: er ontstaan nieuwe vriendschappen, burens die elkaar niet kenden weten elkaar te vinden

wanneer het nodig is."

Maar in *Maistiid* komt de gemeenschap er minder goed af. "Daar wordt het oorlog", lacht Van Buuren... Leven in een hechte gemeenschap met sterke tradities kan ook sociale druk geven."

De première werd vorig jaar vanwege corona uitgesteld. Ook dit jaar was het maïsveld in mei inzaaien een risico. "De besmettingscijfers volg ik niet meer in het nieuws, daar word ik alleen maar zenuwachtig van." Vol goede moed repeteren ze liever door voor de herkansing. "Straks alleen met 100 in plaats van 250 man publiek." Minder kaarten kunnen verkopen drukt op de begroting dus er moest worden bezuinigd. "Ook hierbij hadden we veel aan de

'mienskip', waarvan we bijvoorbeeld de nodige machines konden lenen." Een deel van het maïs is verwerkt in het decor. Wat na het spelen of, als de voorstelling onverhoopt toch niet doorgaat - overblijft, wordt geoogst. "Dat gaat dus sowieso niet verloren. Maar voorspelling nog gaan wij ervan uit dat we in september los mogen. En reken maar dat we daar zin in hebben."